

Keravan kaupungin kotouttamisohjelma

2014 - 2017

Sisällysluettelo

1 Johdanto

2 Maahanmuuttajat Keravalla

3 Kotouttamistyön käsitteitä

4 Kotouttamisohjelman 2013 - 2017 linjaukset

5 Kotouttamistyön keskeiset tehtävät

5.1 Kotouttamista tukeva viestintä ja tiedottaminen

5.2 Alkuvaiheenohjaus, alkukartoitus ja kotouttamissuunnitelman laatiminen

5.3 Varhaiskasvatusikäisten kotoutumisen tukeminen

5.4 Perusopetusikäisten kotoutumisen tukeminen

5.5 Aikuisikäisten ja yli 16-vuotiaiden kotoutumisen tukeminen

5.6 Maahanmuuttajien työllistymistä tukevat toimenpiteet

5.7 Henkilöstön koulutus

5.8 Tulkkauspalvelut

5.9 Kotoutumispalvelujen kehittäminen ja kokonaiskoordinaation selkeyttäminen

7 Keravan kaupunki työnantajana

Lähteet

Tilastoliitteet

Liite 1 Valtionkorvaukset Keravan kaupungille vuonna 2012

Liite 2 Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien lasten määrä
varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

1 Johdanto

Maahanmuuttajien kotoutumisen kehittämisessä, suunnittelussa ja seurannassa on kunnalla yleis- ja yhteensovittamisvastuu. Kunnan on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma (Laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010). Kaikkia virastoja koskettava kotouttamisohjelma hyväksytään kunnanvaltuustossa ja tarkastetaan vähintään valtuustokausittain. Keravan edellinen kotouttamisohjelma valmistui vuonna 2010.

Tämän uuden Keravan kaupungin kotouttamisohjelman avulla pyritään toteuttamaan tavoitteita, jotka määritellään uudessa laissa kotoutumisen edistämiseksi. Ohjelman yksi tarkoitus on varmistaa, että maahanmuuttajataustaiset kuntalaiset ovat muiden kaupunkilaisten kanssa yhdenvertaisessa asemassa.

Kansainvälistyminen ja monikulttuurisuuden lisääntyminen näkyvät Keravalla kaikilla toimialoilla. Keravan missio on olla metropolialueen kärjessä kulkeva, vetovoimainen, rohkea, menestyvä ja uutta luova kaupunki, jossa palvelut ja luonto ovat jokaista lähellä. Tavoitteena on, että Keravalla asuvat ja toimivat Uudenmaan tyytyväisimmät kuntalaiset. Strategisena osatavoitteena tämä edellyttää syrjäytymisen ehkäisyä sekä osallisuuden ja elämänhallinnan vahvistamista. Maahanmuuton hallinnan osalta on onnistuttava välttämään segregatiota ja lisättävä valmiuksia monikulttuurisen toiminnan osaamiseen.

Maahanmuuttajien määrä on viime vuosina lisääntynyt niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa ja samalla siirtolaisuudesta on tullut yksi ajankohtaisimmista kansainvälisistä ilmiöistä. Vaikka pakolaistaustaisten osuus ulkomaalaisista on pieni, ymmärretään maahanmuuton usein tarkoittavan vain pakolaisia ja turvapaikanhakijoita. Maahanmuuttajat ovat kuitenkin hyvin heterogeeninen ryhmä erilaisine koulutustaustoineen ja tarpeineen. Ulkomaalaisten määrä on noussut voimakkaasti myös Keravalla, mikä yhdessä tulevana vuosina mahdollisesti uhkaavan työvoimapulan kanssa tuo tarpeen tarkastella kaupunkimme rakenteita ja palvelujärjestelmiä.

Syyskuussa 2011 astui voimaan uusi laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010). Uuden kotoutumislain lähtökohtana on vastata maahanmuutossa tapahtuneisiin muutoksiin. Lain mukaan kaikille oleskeluluvan saaneille ja oleskeluoikeutensa rekisteröineille henkilöille annetaan perustietoa yhteiskunnasta ja ohjausta palveluista.

Lakiuudistuksen keskeiset kohdat:

- Uudessa laissa huomioidaan kaikki eri syistä Suomeen muuttavat henkilöt
- Kotoutumisen kaksisuuntaisuutta edistetään. Kotoutuminen edellyttää maahanmuuttajien ja kantaväestön vuorovaikutusta ja yhteistä toimintaa.
- Kotouttamistoimenpiteiden vaikuttavuutta lisätään ja niiden seuranta parannetaan.
- Alkuvaiheen ohjausta parannetaan. Maahantulon alkuvaiheessa on tärkeää saada tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, oikeuksista ja velvollisuuksista sekä neuvontaa kielikoulutuksesta ja työnhausta.

- Haavoittuviin ryhmiin kuuluvien syrjäytymistä ehkäistään. Haavoittuviin ryhmiin kuuluvat esimerkiksi vammaiset, vanhuksat ja vaikeassa tilanteessa elävät naiset ja lapset.
- Maahanmuuttajien osallisuutta lisätään.
- Pakolaisten hallittua kuntiin sijoittamista vahvistetaan.

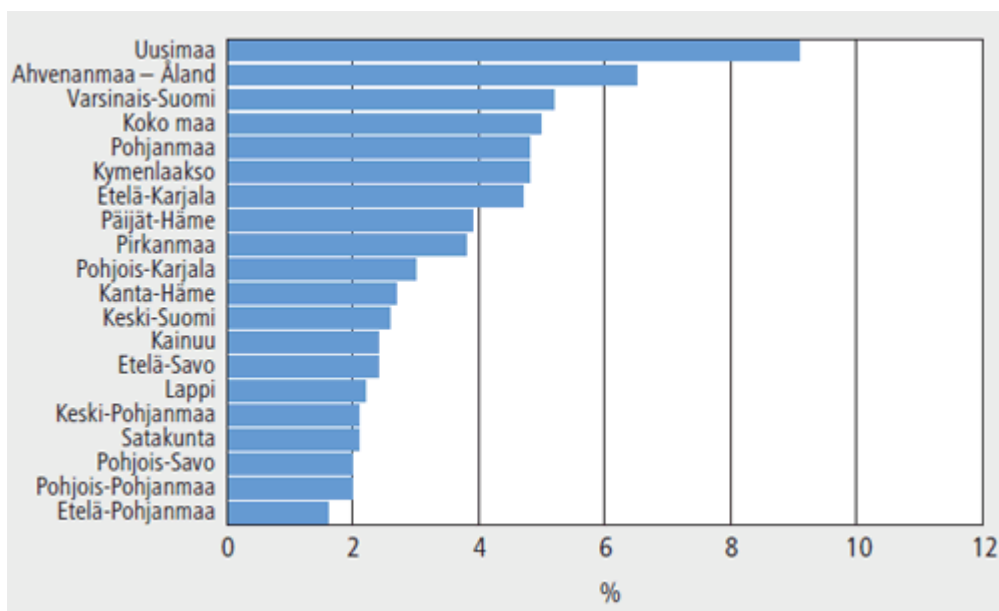
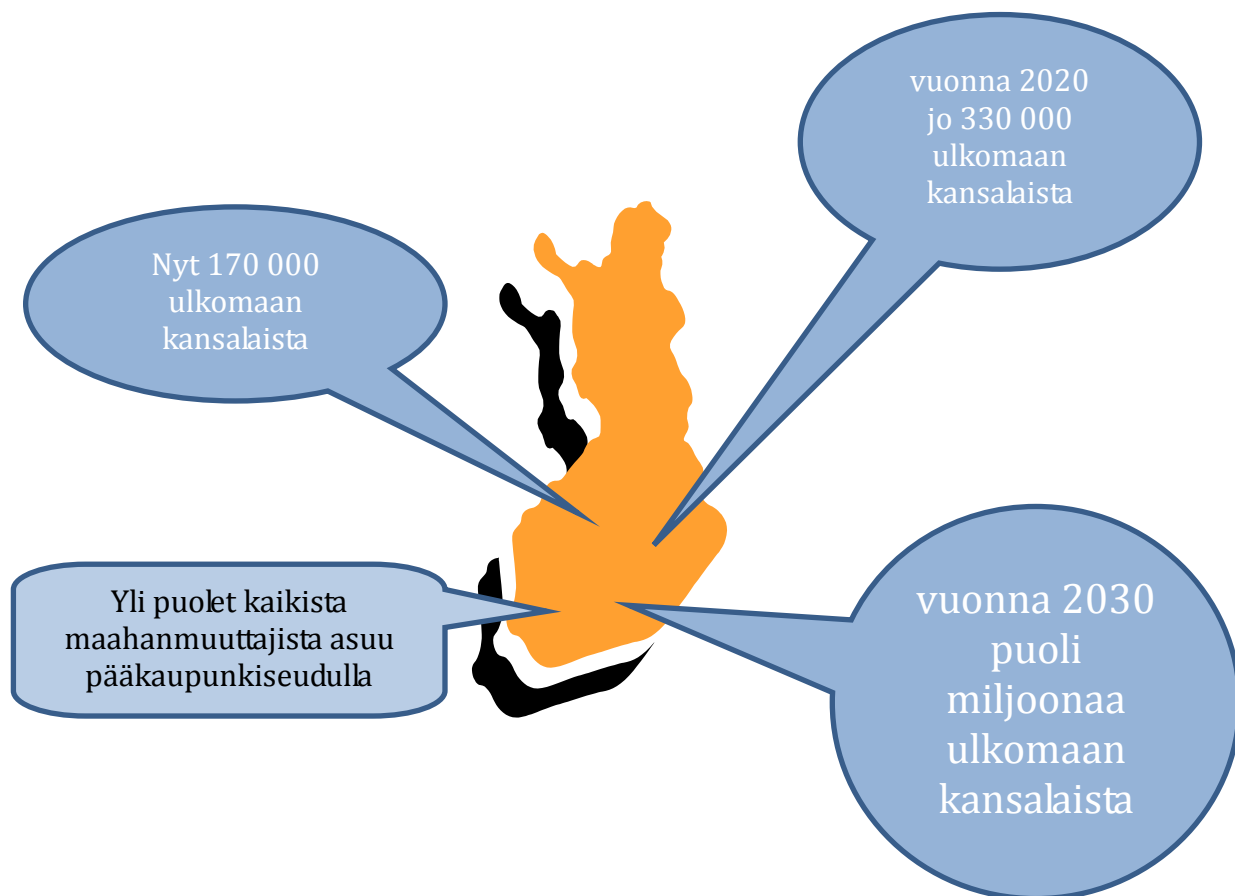
Valtion kotouttamisohjelma on valmisteltu huomioiden uuden kotouttamislain tavoitteet ja toimenpiteet ja siinä asetetaan hallituksen kotouttamisen painopistealueet vuosille 2012 - 2015.

- Ohjelman yleisenä tavoitteena on maahanmuuttajien osallisuuden tukeminen yhteiskunnan kaikilla sektoreilla.
- Ohjelman erityisiä painopisteitä ovat maahanmuuttajien työllistymisen edistäminen sekä maahanmuuttajalasten ja -nuorten sekä perheiden ja naisten tuki.
- Onnistunut kotouttamispolitiikka edellyttää kaikkien hallinnonalojen sitoutumista yhdenvertaisuuteen, syrjimättömyyteen ja rasismien ehkäisyyn sekä myönteisen asenneilmapiirin edistämiseen.
- *valtion kotouttamisohjelma:*
http://www.tem.fi/files/33350/Valtion_kotouttamisohjelma_vuosille_2012-2015_1.6.2012_2.pdf

KUUMA-komission kokouksessa 19.11.2010 käsiteltiin kiintiöpakolaisten vastaanottoa sekä muita maahanmuuttoasioita. ELY- keskus antoi komissiolle ajankohtaiskatsauksen maahanmuuttaja-asioihin otsikolla "KUUMA -kunnat kansainvälisiksi - kiintiöpakolaisesta kuntalaiseksi (16/2010, Uudenmaan ELY-keskuksen taustamuistio). Kokouksessa komissio päätti antaa Sote-neuvottelukunnalle toimeksiannon käsitellä maahanmuuttaja-asioita KUUMA-seudun osalta. Toimeksiantoon liittyi myös pakolaisten vastaanoton valmistelu. Sote neuvottelukunnan kokouksessa kotouttamisohjelman kuntaosien laatiminen annettiin edelleen sosiaalipalveluiden kehittämissyöryhmälle, joka nimesi henkilöt valmistelemaan kotouttamisohjelman yhteistä osiota. Seudullista kotouttamisohjelmaosiota tekemässä ovat olleet edustajat Hyvinkäältä, Järvenpäästä, Nurmijärveltä, Keravalta, ja Tuusulasta. Kotouttamisohjelmaosion työstäminen aloitettiin alkuvuodesta 2012. Ohjelman tarkoituksena on linjata seudullista kotouttamistyötä ja kuvata niitä kehittämiskohteita, joita alueen kunnat voivat tehdä yhteistyössä. Yhteinen ohjelma on sisällytetty Keravan kotouttamisohjelmaan.

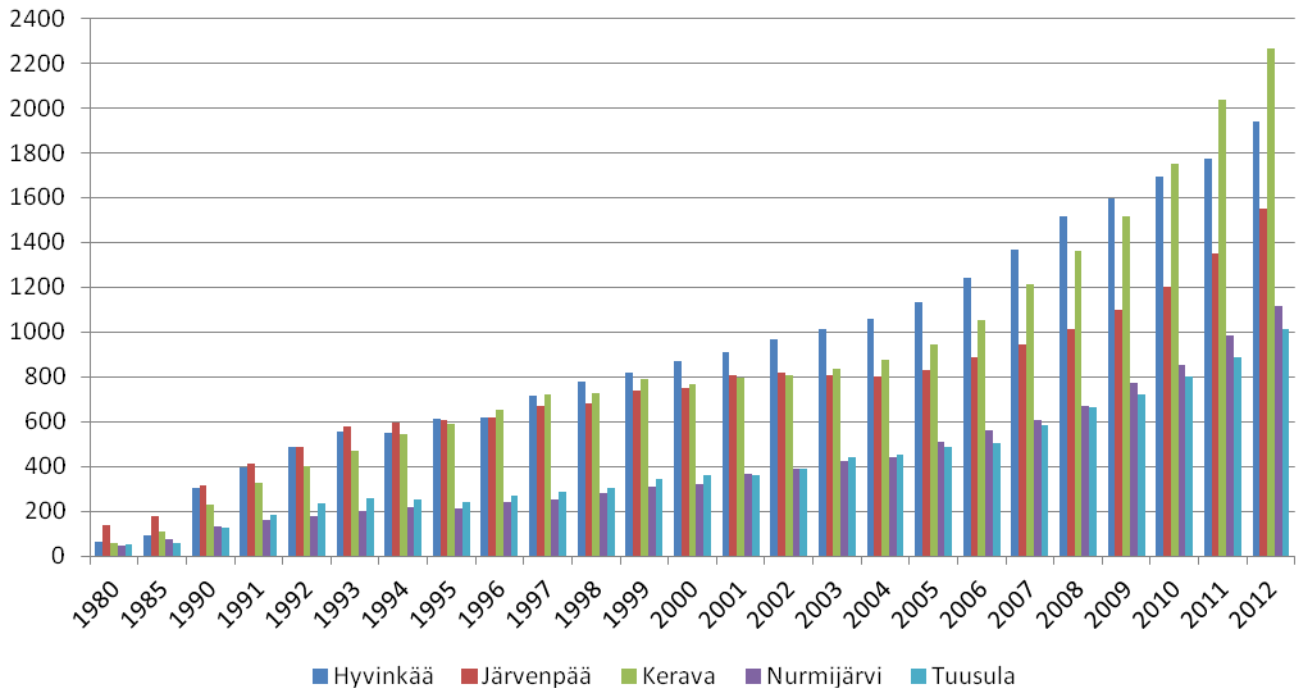
2 Maahanmuuttajat Keravalla

Maahanmuuttajat ovat pysyvä osa suomalaista yhteiskuntaa. Suomeen muutetaan erilaisista syistä. Eniten ulkomaalaisia asuu pääkaupunkiseudulla. Maahanmuuttajamäärä lisääntyy nopeasti myös pääkaupungin läheisyydessä olevissa kunnissa. Ulkomaan kansalaisten osuus on noin 3,3,% ja vieraskielisten 4,9% väestöstä. Tilastokeskuksen mukaan Suomeen muutti vuoden 2012 aikana 31 280 henkilöä. Määrä oli 1 800 edellisvuotta suurempi ja suurin luku itsenäisyyden aikana. Suomen vuoden 2012 väestönlisäyksestä vieraskielisten osuus on 87 %.

Maahanmuuttajien osuus maakunnittain. Tilastokeskus

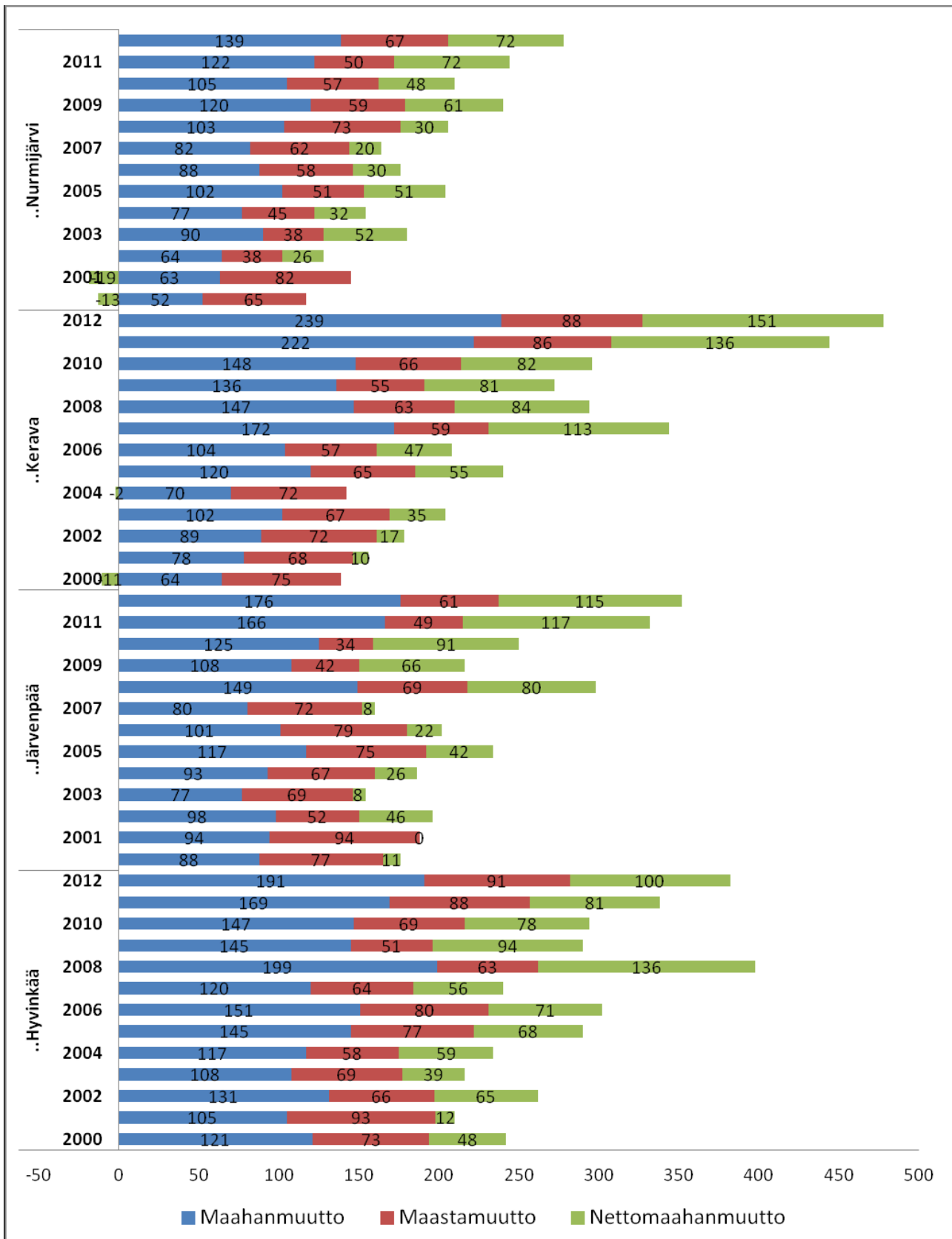
Muita kuin Suomen virallisia kieliä äidinkielenään puhuvien määrä 1980-2012

Väkiluku ja väestö kielen mukaan 2012

	2012	
	Väkiluku	Muut kielet yhteensä (suluisaa v. 2011)
Hyvinkää - Hyvinge	45592	1938 (177)
Järvenpää - Träskända	39646	1548 (1348)
Kerava - Kervo	34549	2265 (2037)
Kirkkonummi - Kyrkslätt	37567	2005 (1719)
Mäntsälä	20478	393 (354)
Nurmijärvi	40719	1115 (984)
Pornainen - Borgnäs	5137	84 (80)
Sipoo - Sibbo	18739	498 (464)
Tuusula - Tusby	37936	1011 (889)
Vihti - Vichtis	28674	933 (842)

Kaikissa taulukon kunnissa suurin ulkomaan kansalaisryhmä on virolaiset. Radanvarsikunnissa toiseksi suurin ryhmä on venäläiset. Keravalla ja Järvenpäässä kolmanneksi suurin ulkomaan kansalaisryhmä on vietnamilaiset, Hyvinkäällä afganistanilaiset ja Nurmijärvellä thaimaalaiset. Tuusulassa thaimaalaisten ja venäläisten määrä on yhtä suuri.

Hyvinkään, Järvenpään, Keravan ja Nurmijärven maahan-, maasta- ja nettomaahanmuutto vuosina 2000-2012 (Tilastokeskus, Timo Aron selvitys)

3 Kotouttamistyön käsitteitä

Kotouttamisohjelmassa käytetään käsitettä *kotouttamistyö* kuvaamassa kotoutumista edistävien toimenpiteiden järjestämistä. Laissa kotoutumisen edistäminen (1386/2010) määrittelyn mukaisesti

maahanmuuttaja on

- Suomeen muuttanut henkilö, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla, tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelukortti.

kotoutumisella tarkoitetaan

- maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jonka tavoitteena on, että maahanmuuttaja saa yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja samalla, kun tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen.

kotouttamisella tarkoitetaan

- kotoutumisen monialaista edistämistä ja tukemista viranomaisten ja muiden tahojen toimenpiteillä ja palveluilla (**monialainen yhteistyö**).

erityisiä toimenpiteitä tarvitsevilla

- tarkoitetaan maahanmuuttajaa, joka tarvitsee tehostettuja kotouttamistoimenpiteitä erityisesti luku- ja kirjoitustaidottomuuden, iän, perhetilanteen, alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn perusteella.

4 Kotouttamisohjelman 2013 - 2017 linjaukset

Kotoutumisen tukemiseksi ja edistämiseksi Keravalla

- Kotoutumisen tukemisessa tulee keskittyä siihen, miten maahanmuuttajat voivat nopeasti päästä opiskelemaan, työelämään, osalliseksi suomalaista yhteiskuntaa ja ymmärtää vastaanottajamaan tavat, traditiot ja arvomaailman.
- Tavoitteena on, että maahanmuuttajat käyttävät julkisia palveluja erityispalvelujen sijasta tehokkaan alkuvaiheen kotoutumisen jälkeen
- Huomioidaan kaupungissa asuvien maahanmuuttajien tarpeet sekä pyritään parantamaan heidän kotoutumistaan riippumatta maahanmuuton syistä
- Edistetään Keravalle muuttaneiden maahanmuuttajien kotoutumista kaupunkiin yhteistyössä kaupungin eri hallintokuntien, työ- ja elinkeinotoimiston, kansaneläkelaitoksen, maahanmuuttajayhdistysten ja kaupungissa toimivien järjestöjen ja yhdistysten kanssa.
- Tuetaan vuorovaikutuksen ja hyvien suhteiden lisääntymistä kantaväestön ja ulkomaalaistaustaisten asukkaiden kesken sekä ennaltaehkäistään syrjintää ja rasismia
- Tuetaan maahanmuuttajien asumista, suomen kielen oppimista, koulutusta, työllistymistä ja osallistumista kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan

Kiintiöpakolaisten vastaanotto Keravalla

KUUMA-komission kokouksessa (2010) ELY-keskus esitti, että KUUMA-kunnissa aloitettaisiin uudelleen säännöllinen kiintiöpakolaisten vastaanotto. Kunnille pakolaisten vastaanottaminen on vapaaehtoista ja sopimukseen perustuvaa. ELY-keskus korvaa valtioneuvoston päätöksen mukaisesti pakolaisten vastaanotosta aiheutuneet kustannukset kunnalle osittain täysimääräisesti kustannusperusteella ja osittain laskennallisesti.

Tällä hetkellä Keravalla ei ole voimassaolevaa valtuuston päätöstä kiintiöpakolaisten vastaanotosta. Kerava on ottanut vastaan viimeksi vuonna 2006 kiintiöpakolaisina 19 vuoristovietnamilaista.

Pääkaupunkiseutu houkuttaa maahanmuuttajia ja Kerava pääkaupungin läheisyydessä on muuttovoittokunta, jonne muuttaa muualta Suomesta omatoimisesti paljon myönteisen päätöksen saaneita turvapaikanhakijoita. Lisäksi Keravalle muuttaa tänne tai lähikuntiin töihin tulevia maahanmuuttajia. Tarkkaa tietoa henkilömäärästä ei ole, koska tieto on hajallaan eri viranomaisten rekistereissä: Suomen työmarkkinoilla oli vuonna 2009 vakituisesti maassa asuvia ulkomaalaisia työntekijöitä n. 90 000 ja tilapäisiä n. 50 000. Koska kuntaan muuttavista ei välttämättä ole tietoa kenelläkään, kotoutumisen käynnistyminen on hidasta ja palvelujen järjestämisessä on suuria vaikeuksia. Muuttajille ei ole tarjolla asuntoja ja seurauksena on asunnottomuutta. Keravalla ei nykyresursseilla ole mahdollisuutta ottaa kiintiöpakolaisia omatoimisen muuttamisen lisäksi.

5 Kotouttamistyön keskeiset tehtävät

Linjausten kautta on määritelty kotouttamistyölle asia- tai tehtäväkokonaisuuksia. Tehtävät liittyvät yksittäiseen palvelualueeseen tai useisiin tai jopa kaikkiin palvelualueisiin. Luvun 5 alaluvuissa (5.1–5.10) avataan tehtäväkohtaiset tavoitteet, toimenpiteet ja vastuutahot. Ensisijainen vastuutaho on taulukoiden tekstissä lihavoituna.

Kotouttamistyön keskeiset tehtävät ovat

1. Kotouttamista tukeva viestintä ja tiedottaminen
2. Alkuvaiheenohjaus, alkukartoitus ja kotouttamissuunnitelman laatiminen
3. Varhaiskasvatuseräisten kotoutumisen tukeminen
4. Perusopetusikäisten kotoutumisen tukeminen
5. Aikuisikäisten ja yli 16-vuotiaiden kotoutumisen tukeminen
6. Maahanmuuttajien työllistymistä tukevat toimenpiteet
7. Henkilöstön koulutus
8. Tulkkauspalvelut
9. Kotoutumispalvelujen kehittäminen ja kokonaiskoordinaation selkeyttäminen

5.1 Kotoutumista tukeva viestintä ja tiedottaminen

Lakisääteisesti kuntien on huolehdittava osaltaan maahanmuuttajien alkuvaiheen ohjauksesta, neuvonnasta ja tiedottamisen toteutumisesta sekä perustiedon antamisesta suomalaisesta yhteiskunnasta. (1386/2010, 7§) Tiedotuskäytäntöjä yhtenäistetään ja pyritään saamaan

kaikkien sitä tarvitsevien ulottuville. Internet-sivujen kehittämisessä käytetään hyödyksi jo olemassa olevia internet-sivuja.

Kunnan ja TE-toimiston sekä muiden viranomaisten on annettava maahanmuuttajille opastusta, ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävästä toimenpiteistä, palveluista ja työelämästä. Maahanmuuttoon ja maahanmuuttajiin liittyvää tietoutta tarvitsee myös kantaväestö sekä kotoutumistyötä tekevät tahot. Avoimella tiedottamisella halutaan myös vaikuttaa kuntalaisten asenteisiin suvaitsevaisuuden lisäämiseksi. Viestinnän ja tiedottamisen yhtenä tehtävänä on ylläpitää osaltaan kulttuurien välistä vuoropuhelua.

Kuntien työntekijät jakavat paljon erilaisia tiedotteita kuntalaisille. Suomalainen virkamiessanasto on usein vaikeaa ymmärtää suomen ja myös maahanmuuttajan omalla äidinkielellä. Tällöin tiedotteiden kääntäminen muille kielille ei auta asiakasta välttämättä ymmärtämään asiaa

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Maahanmuuttajien osallistumismahdollisuuksia on tuettava erityistoimin ja niistä on tiedotettava aktiivisesti	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen kehittämiseksi tarvitaan maahanmuuttajien näkemyksiä ja kokemuksia eri palvelujen käyttämisestä. • Palvelualueiden asiakaspalautteiden keräämisen yhteydessä mietitään maahanmuuttajan mahdollisuuksia osallistua palautteen antamiseen ja tätä kautta palvelujen kehittämiseen 	Kaikki virasstot
Kaikkinaista syrjintää tulee ehkäistä ja torjua puuttamalla siihen tehokkaasti ja tekemällä syrjintää ja syrjintäkokemuksia näkyväksi	<ul style="list-style-type: none"> • Kotouttamistyöryhmään, jonka tehtävänä on seurata kotouttamisohjelman toteutumista, nimetään maahanmuuttajaedustajia. • kotouttamisohjelman päivitysten yhteydessä järjestetään maahanmuuttajien kuulemistilaisuuksia. 	Kotouttamistyöryhmä
Maahanmuuttajayhteisöjen ja kantaväestön välistä sekä maahanmuuttajayhteisöjen keskinäistä myönteistä kanssakäymistä edistetään ennakkoluulojen vähentämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa järjestetään tapahtumia, jotka välittävät tietoa kotoutumisen tueksi järjestetyistä palveluista, eri kulttuureista, sekä kulttuurien kohtaamisesta. Tapahtumat lisäävät vuoropuhelua kantaväestön, maahanmuuttajien ja palvelujen tuottajien välillä 	Alueen oppilaitokset Keravan opisto Rinki Sosiaalitoimi / Topaasi
Maahanmuuttajille suunnatun kunnallisen ja seudullisen informaation yhtenäistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Yhdenmukaiset verkkosivut nettisivujen uudistamisen yhteydessä: kaupungin, sen palveluiden esittely • Maahanmuuttajille suunnatun 	Virastojen viestintävastaavat

	selkokiehisen materiaalin lisääminen <ul style="list-style-type: none"> • Käännetään englanniksi ja mahdollisuuksien mukaan muille kielille. 	
--	---	--

5.2 Alkuvaiheen ohjaus, alkukartoitus ja kotiuttamissuunnitelman laatiminen

Alkukartoituksessa arvioidaan maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muita kotoutumisvalmiuksia sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden tarpeita, kuten elämäntilannetta ja siitä johtuvia palvelutarpeita. Alkukartoituksen pohjalta laaditaan tarvittaessa kotoutumissuunnitelma, joka laaditaan pääsääntöisesti yhteistyössä maahanmuuttajan, sosiaalitoimen edustajan ja TE-toimiston asiantuntijan kanssa.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Kotoutumista on tuettava laadukkaalla alkuvaiheen ohjauksella ja neuvonnalla sekä varmistamalla pääsy kotoutumista tukeviin palveluihin heti maahantulon jälkeen	Kotoutumissuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> • tilanearvio • Alkuarviointi • TE-toimisto laatii kotoutumissuunnitelman asiakkaaksi ilmoittautuville kotoutujille harkintansa mukaan ja pyytää mukaan tarvittaessa sosiaalitoimen edustajan. • Kotoutuja ohjataan palvelutarpeensa mukaisesti työllistymistä edistäviin palveluihin 	TE-toimisto Sosiaalitoimi
Maahanmuuttajat käyttävät samoja perus- ja erityispalveluja kuin muut. Kuitenkin etenkin maahanmuuton alkuvaiheessa tulee huolehtia maahanmuuttajien erityistarpeisiin vastaamisesta tarvittaessa myös yksilöllisin palveluin.	<ul style="list-style-type: none"> • Tilanearvio / kotoutumissuunnitelma uudelle asiakkaalle sosiaalitoimessa • Yksilöllinen ohjaus- ja neuvonta 	Aikuissosiaalityö Topaasi/maahanmuuttaja-asioista vastaava sosiaaliohjaaja
Yhtenäinen alkukartoitusmalli Keski-Uudenmaan kuntiin.	Kehitetään yhtenäinen alkukartoitusmalli Keski-Uudenmaan kuntiin.	Kuntien maahanmuuttajatyöntekijät

5.3 Varhaiskasvatusikäisten kotoutumisen tukeminen

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea maahanmuuttajalasten suomen tai ruotsin kielen oppimista sekä edistää lasten kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan päivähoiton ja esiopetuksen yhteydessä. Tarvittaessa järjestetään kasvun ja vanhemmuuden tuen palveluja.

Monikulttuurisuus koskettaa koko varhaiskasvatuksen yhteisöä kansallisuudesta huolimatta, se on yhdessä elämistä ja leikkimistä ja se muodostuu kulttuurien yhteen nivoutumisesta varhaiskasvatuksen arjessa. Kaikki kulttuurit koetaan yhtä arvokkaiksi

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Maahanmuuttajavanhempia on tuettava lastensa kasvattajina ja turvallisen kasvuympäristön luojina perheille suunnatuin palveluin	<ul style="list-style-type: none"> Maahantulon alkuvaiheen ohjaus, neuvonta 	Kaikki virastot
Maahanmuuttajataustaisten lasten osallistumista erilaisiin varhaiskasvatuspalveluihin ja esiopetukseen on lisättävä, jolloin kielelliset ja muut edellytykset koulun aloittamiseen paranevat	<ul style="list-style-type: none"> Maahantulon alkuvaiheen ohjaus, neuvonta 	Kaikki virastot
Pedagogisissa ratkaisuisissa, toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon kokonaisvaltaisesti lapsen yksilölliset tarpeet sekä kieli- ja kulttuuritausta - päivähoiton varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetussuunnitelman lisäksi	<ul style="list-style-type: none"> Maahanmuuttajataustaiset lapset sijoitetaan oman alueen päiväkoteihin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jotta suomenkielen oppiminen mahdollistuu ennen esiopetuksen alkua. Luonteva tapa monikulttuurisuuteen kasvamisessa on, että päiväkodissa on suomalaisen henkilökunnan lisäksi maahanmuuttajataustaisia työntekijöitä. Lapsi tarvitsee myös tukea ymmärtääkseen kulttuurien välisiä eroja. Myös lasten vanhempia kutsutaan kertomaan omista kulttuureista päiväkoteihin. 	Varhaiskasvatusosasto, varhaiskasvatusyksiköt
Suomi toisena kielenä -opetuksen keskeinen tavoite on, että lapsi saavuttaa mahdollisimman hyvän suomen kielen taidon kaikilla kielitaidon osa-alueilla pystyäkseen toimimaan tasa-arvoisena ryhmän jäsenenä päiväkotiympäristössä sekä aloittamaan koulun yleisopetuksen ryhmässä.	<ul style="list-style-type: none"> Varhaiskasvatuksen Suomi toisena kielenä opetus (S2-opetus) on osa päivähoiton hoito-, kasvatus- ja opetushenkilöstön perustehtävää. S2-opetusta antavat ryhmän varhaiskasvattajat sekä kiertävät S2-opetukseen perehtyneet lastentarhanopettajat. Kaikille maahanmuuttajataustaisille lapsille laaditaan lapsen vanhempien kanssa yksilöllinen varhaiskasvatus-suunnitelma, johon kirjataan myös S2-opetuksen tavoitteet ja arviointia. 4-vuotiaasta eteenpäin lapselle laaditaan Lapsen S2-oppimissuunnitelma. 	Varhaiskasvatusosasto, varhaiskasvatusyksiköt
Monikulttuurisen päivähoiton ja esiopetuksen tavoitteisiin kuuluu lasten oman kielen ja kulttuurin tukeminen yhteistyössä kyseisen kulttuurin edustajien kanssa. Vanhempia kannustetaan välittämään lapselleen omaa	<ul style="list-style-type: none"> Vanhempien kanssa keskustellaan lapsesta, perheestä sekä päiväkodin hoidosta, kasvatuksesta ja opetuksesta sovittaen yhteen eri kulttuurien välisiä eroja, jotka vaikuttavat arkeen. Yhteistyön onnistuminen 	Varhaiskasvatusyksiköt

äidinkieltään, ajatteluaan, perinteitään ja tapojaan, jotka ovat tärkeitä lapsen identiteetin muodostumiselle.	<p>edellyttää tarvittaessa tulkin käyttöä.</p> <ul style="list-style-type: none"> Lasten vanhempia rohkaistaan kannustamaan lapsia oman äidinkielen käyttöön ja ylläpitämiseen 	
Moniammatillisen yhteistyön lisääminen kotoutumisen tukemiseksi	<ul style="list-style-type: none"> Topaasi-leikkikoulutoiminnan kehittäminen tukemaan 3-5 vuotiaiden täysin suomea puhumattomien lasten suomen kielen oppimista samanaikaisesti Topaasi perhekerho tukee vanhempien suomenkielen taitojen karttumista ja suomalaiseen yhteiskuntaan kotoutumista.. 	Varhaiskasvatusosasto, varhaiskasvatusyksiköt Sosiaalitoimi

5.4 Perusopetusikäisten kotoutumisen tukeminen

Perusopetusikäisten kotoutumista tuetaan opetusjärjestelyin, kerho- ja iltapäivätoiminnalla sekä osana nuorisotyötä. Tarvittaessa järjestetään kasvun ja vanhemmuuden tuen palveluja.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Pedagogisissa ratkaisuissa, toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon kokonaisvaltaisesti lapsen yksilölliset tarpeet sekä kieli- ja kulttuuritausta.	<p>Perusopetuksen yleisopetus</p> <ul style="list-style-type: none"> Lapset sijoitetaan oman asuinalueen kouluun, jos heidän suomen kielen taitonsa on riittävä yleisopetuksen ryhmässä opiskelemiseen. 	KASVO, koulut
Edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen/ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetukseen siirtymistä varten.	<p>Perusopetukseen valmistava opetus</p> <ul style="list-style-type: none"> Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu niille ulkomaalaistaustaisille oppilaille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito ja/tai muut valmiudet eivät riitä esi- tai perusopetuksen ryhmässä opiskelemiseen. Keskimäärin opetusta annetaan yhden vuoden ajan. Perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään Killan koulussa ja Sompion koulussa 	KASVO, koulut
Tukea oppilaan ajattelun sekä kielenkäyttötaitojen, itseilmaisun ja viestinnän kehittymistä, sosiaalisten suhteiden ja maailmankuvan muodostumista ja persoonallisuuden ehyttä kasvua. Yhdessä suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen kanssa oppilaan oman äidinkielen opetus vahvistaa oppilaan identiteettiä ja rakentaa	<p>Oman äidinkielen opetus</p> <ul style="list-style-type: none"> Oman äidinkielen opetus on perusopetusta täydentävää opetusta. Oman äidinkielen opetusta järjestetään suurimmille kieliryhmille. Ryhmissä käy oppilaita useilta eri kouluilta. 	KASVO, koulut

<p>pohjaa monikulttuurisuudelle ja toiminnalliselle kaksikielisyydelle.</p>		
<p>Suomi toisena kielenä -opetuksen keskeinen tavoite on, että oppilas saavuttaa perusopetuksen loppuun mennessä mahdollisimman hyvän suomen kielen taidon kaikilla kielitaidon osa-alueilla, pystyy opiskelemaan täysipainoisesti kaikkia perusopetuksen oppiaineita ja että hänen on mahdollista jatkaa opintojaan perusopetuksen jälkeen. Opetuksessa pyritään ohjaamaan oppilasta elinikäiseen oppimiseen niin, että hän voi vähitellen saavuttaa äidinkielisten veroisen suomen kielen taidon ja saa siten tasavertaiset mahdollisuudet toimia ja vaikuttaa suomalaisessa yhteiskunnassa</p>	<p>Suomi toisena kielenä opetus (S2-opetus)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalle opetetaan äidinkielen ja kirjallisuuden sijasta suomea tai ruotsia toisena kielenä, mikäli hänen suomen tai ruotsin kielen taitonsa ei arvioida olevan lähes äidinkielisten tasoinen kaikilla kielitaidon osa-alueilla. • Opetuksessa tulee ottaa huomioon, että uuden kielen syvälinen oppiminen vie useita vuosia. • S2-opetusta annetaan erillisessä ryhmässä tai yleisopetuksen ryhmässä S2 opetussuunnitelmaa noudattaen 	<p>KASVO, koulut</p>
<p>Opetus ja kasvatusta tulee järjestää yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea.</p>	<p>Kodin ja koulun välinen yhteistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koulun tehtävä on antaa huoltajille tietoa niin, että he voivat seurata ja edistää lapsensa koulunkäyntiä ja oppimista. • Vanhemmille tulee antaa tietoa opetussuunnitelmasta, • opetuksen järjestämisestä, oppilashuollosta ja mahdollisuudesta • osallistua kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön. • Vanhempien kanssa keskustellaan, kasvatuksesta ja opetuksesta sovittaen yhteen eri kulttuurien välisiä eroja. Yhteistyön onnistuminen edellyttää tarvittaessa tulkin käyttöä. 	<p>KASVO, koulut</p>
<p>Oppilaiden kotoutumista edistetään ohjaamalla heitä koulujen iltapäivä- ja kerhotoimintaan</p>	<p>Koulujen iltapäivä- ja kerhotoimintaan osallistuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • edistää sosiaalisten suhteiden luomista ja kiinnittymistä omaan ikäryhmään. 	<p>KASVO, koulut</p>
<p>Vahvistetaan maahanmuuttajien kotoutumista toiminnallisilla palveluilla. Tuetaan aktiivisesti maahanmuuttajien osallistumista vapaa-aikaviraston palveluihin kuten liikuntapalveluihin, kansalaisopiston palveluihin, nuorisopalveluihin, kulttuuri- ja kirjastopalveluihin sekä museopalveluihin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään osallistavia matalan kynnyksen vapaa-ajan palveluja räätälöidysti eri maahanmuuttajaryhmille sekä yhteisesti kantaväestölle ja maahanmuuttajille. 	<p>Vapaa-aikavirasto Keravan poikkihallinnollinen Tarakka-työryhmä</p>

5.5 Aikuisikäisten ja yli 16-vuotiaiden kotoutumisen tukeminen

Nuorten ja aikuisten kouluttautumiseen on lukuisia erilaisia vaihtoehtoja sekä alueella toimivia koulutuksen järjestäjiä. Haasteelliseksi koetaan maahanmuuttajan ohjautuminen eri koulutuksiin ja koulutusten järjestäminen tarvetta vastaavasti.

Keravan kaupunki järjestää yli 16-vuotiaille tällä hetkellä aikuisten perusopetusta sekä lukiokoulutusta Keravan lukiossa ja aikuislukiossa. Opintojen jälkeen opiskelijat sijoittuvat toisen asteen opintoihin, muihin opintoihin tai työelämään.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Suomen kielen ja muun omaehtoisen opiskelun mahdollisuudet on turvattava työssäkäyville sekä työelämän ulkopuolella oleville, kuten kotiäideille ja eläkeläisille.	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään mahdollisuuksia suorittaa omaehtoisia suomen kielen opintoja esimerkiksi aikuislukiossa ja Keravan Opistossa. 	Keravan lukio ja aikuislukio Keravan Opisto Topaasi Keravan omaehtoisen suomen kielen kurssitarjontaa kehitetään Keravan poikkihallinnollisessa Tarakka-työryhmässä.
Vahvistetaan maahanmuuttajien kotoutumista toiminnallisilla palveluilla. Tuetaan aktiivisesti maahanmuuttajien osallistumista vapaa-aikaviraston palveluihin kuten liikuntapalveluihin, kansalaisopiston palveluihin, nuorisopalveluihin, kulttuuri- ja kirjastopalveluihin sekä museopalveluihin.	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään osallistavia matalan kynnyksen vapaa-ajan palveluja räätälöidysti eri maahanmuuttajaryhmille sekä yhteisesti kantaväestölle ja maahanmuuttajille. 	Vapaa-aikavirasto Keravan poikkihallinnollinen Tarakka-työryhmä
Tuetaan maahanmuuttajataustaisten nuorten sujuvaa koulutuksesta työelämään.	<ul style="list-style-type: none"> TE-toimisto tukee omalta osaltaan nuorten siirtymistä työelämään mm. palkkatuella (Sanssi-kortti) Panostetaan opintojen aikaiseen kotimaisten kielten opetukseen ja muihin tukipalveluihin. Ilman opiskelu- ja työpaikkaa jääneille nuorille tarjotaan työkokeilu tai kuntouttavaa työtoimintaa nuorten työpaja Jengassa. Koulutuksen osalta ks. perusopetus-osio ja alla 	TE-toimisto Nuorisopalvelut
Työelämän ulkopuolella oleville maahanmuuttajille, kuten lapsia kotona hoitaville vanhemmille ja iäkkäille maahanmuuttajille, on turvattava mahdollisuus kotimaisten kielten opiskeluun ja muihin kotouttamistoimenpiteisiin sekä yhteiskuntaan osallistumiseen	<ul style="list-style-type: none"> Perhekerhotoiminta tukee suomenkielen taitojen karttumista tavoitteellisella suomen kielen opetuksella. Maahanmuuttajia tuetaan suomalaiseseen yhteiskuntaan kotoutumisessa myös koteihin suunnatulla suunnitelmallisella perhetyöllä. Koteihin suunnattua työtä kohdennetaan myös iäkkäille maahanmuuttajille. 	Topaasi/sosiaalitoimi Alueella toimivat yhdistykset Keravan opisto Kotihoito
Oppivelvollisuuden ylittäneiden maahanmuuttajien mahdollisuuksia	<ul style="list-style-type: none"> TE-toimisto tukee harkintansa mukaan kotoutumistuella sekä 	TE-toimisto Keravan lukio ja aikuislukio

suorittaa perus-kouluopintoja parannetaan. Sujuvaa jatko-opintoihin siirtymistä tuetaan	<p>perusopetusta että valmentavia koulutuksia</p> <ul style="list-style-type: none"> Aikuisten perusopetuksen järjestämistä jatketaan ja kehitetään keravalaisien tarpeista lähtien huomioiden erityisesti maahanmuuttajat ja muut ulkomaalaistaustaiset kuntalaiset. Tarvittaessa järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta myös oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttajille. 	
Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden osuus lukiossa on saatava vastaamaan paremmin maahanmuuttajien osuutta koko väestöstä. (Hallitusohjelma, valtioneuvoston periaatepäätös valtion kotouttamisohjelmasta ja koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma 2011—2016 sisältävät kirjauksen maahanmuuttajien ja muiden vieraskielisten lukioon valmistavasta koulutuksesta.)	<ul style="list-style-type: none"> Aloitetaan lukioon valmistava koulutus, mikäli siihen on alueella riittävästi kysyntää. 	Keravan lukio ja aikuislukio
Eri maahanmuuttajakouluttajien sekä TE-toimiston keskinäistä koordinaatiota kehitetään päällekkäisyyksien karsimiseksi ja oikeiden opiskelupaikkojen löytämiseksi kunkin opiskelijan tarpeisiin.	<ul style="list-style-type: none"> Osallistutaan kouluttajien verkostotapaamisiin. Tehdään aktiivisesti yhteistyötä TE-toimiston kanssa. 	Kaikki alueen maahanmuuttajien koulutuksia järjestävät tahot TE-toimisto
Maahanmuuttajanuorten itsenäisen asumisen tukeminen	<ul style="list-style-type: none"> Asumisen tuen järjestäminen 	Nuorisopalvelut Nuorisoasuntoliitto Nuorisosäätiö Ehjä ry

5.6 Maahanmuuttajien työllistämistä tukevat toimenpiteet

Kataisen hallituksen ohjelman mukaan maahanmuuttajien työttömyys tulisi puolittaa tällä hallituskaudella. Maahanmuuttajien työllistymisen tukeminen ja koulutuksiin ohjaaminen erilaisin käytännön toimenpitein on TE-hallinnon ohella kuntien tehtävä.

Suomen kielen oppiminen on avain suomalaiseen työelämään. Keski-Uudenmaan kunnissa aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutusta ei järjestetä kaikissa kunnissa. Toisena haasteena on kotoutumiskoulutuksen jälkeisiin opintoihin ohjautuminen. Kuntien on tarkoituksenmukaista tehdä tiivistä yhteistyötä maahanmuuttajien opiskelemaan ohjauksen kanssa, jotta mahdollisimman moni aikuinen maahanmuuttaja ohjautuu hänen tarpeisiinsa sopivaan koulutukseen.

Yhtenä painopisteenä on maahanmuuttajien työllistymisen tukeminen. TE-toimisto ohjaa TE-toimiston hankkimiin työvoimakoulutuksena järjestettäviin kotoutumiskoulutuksiin ja ammatillisiin koulutuksiin. Tukea voidaan myöntää myös omaehtoisena järjestettäviin vastaaviin koulutuksiin. Kun kotoutuja on saavuttanut työllistymisvalmiudet, voidaan työllistymistä edesauttaa työvoimapalveluilla kuten urasuunnittelulla, työkokeilulla ja palkkatuella

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
<p>Maahanmuuttajien lähtömaassa tai muutoin hankkima ammatillinen osaaminen tulee tunnistaa ja tunnustaa. Sijoittumista työelämään tulee nopeuttaa työelämän tarpeita vastaavalla kielikoulutuksella.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Työhallinnon järjestämiin koulutuksiin sisältyy ohjaus rinnastusten ja tunnusten hakemiseen sekä päätöksen lunastusmaksu. • Työhallinto hankkii Työelämän Suomi –koulutuksia sekä kotoutujille että muille maahanmuuttajille 	<p>ELY-keskus TE-toimisto</p>
<p>Keravan kaupunki ja paikallinen TE-toimisto tekevät yhteistyötä työllistymisen tukemiseksi ja edistämiseksi. Yhtenä painopisteenä on maahanmuuttajien työllistymisen tukeminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ELY-keskus / TE-toimisto hankkii määrärahojen puitteissa Työelämän Suomi-koulutuksia maahanmuuttajille • TE-toimisto ohjaa työvoimakoulutuksena järjestettäviin kotoutumiskoulutuksiin ja ammatillisiin koulutuksiin. • TE-toimisto voi myös tukea harkinnan mukaan omaehtoisena järjestettäviä vastaavia koulutuksia • Kun kotoutuja on saavuttanut työllistymisvalmiudet, voidaan työllistymistä edesauttaa työvoimapalveluilla kuten urasuunnittelulla, työkokeilulla ja myöntämällä palkkatukea työllistämiseen • Keravan kaupunki tarjoaa kotoutujille soveltuvia työkokeilu- ja kuntouttavan työtoiminnan paikkoja sekä työllistää niitä, joiden kielitaito ja ammatillinen osaaminen ovat riittävällä tasolla 	<p>ELY-keskus TE-toimisto</p> <p>Työllisyysyksikkö</p>
<p>Erityisiä toimenpiteitä tarvitseva maahanmuuttaja saa palvelu- ja uraohjausta oppimis- ja työvalmiuksien lisäämiseksi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • "Joustava polku opintoihin ja työelämään" - verkostoyhteistyönä suunniteltu ja toteutettu koulutus- ja työharjoittelukokonaisuus 	<p>TE-toimisto</p>

5.7 Henkilöstön koulutus

Uusi kotouttamislaki edellyttää, että kunnan on huolehdittava oman henkilöstönsä osaamisen kehittämisestä kotoutumisessa. (1386/2010, 30§) Useimmissa Keski-Uudenmaan alueen kunnissa maahanmuuttajapalvelut toteutetaan peruspalvelujen piirissä. Tämä edellyttää, että henkilöstöllä tulee olla tarvittavaa osaamista maahanmuuttaja- ja monikulttuurisuusasioissa.

Keravan kaupungin henkilöstön osaamista kehitetään muun muassa yleisen henkilöstökoulutuksen avulla. Yleisen henkilöstökoulutuksen keskeisiä aihealueita ovat esimerkiksi työyhteisötaidot, viestintä- ja vuorovaikutustaidot, henkilöstö- ja palvelussuhdeasiat, työturvallisuusasiat ja hyvän hallinnon tunnusmerkit asiakaskohtaamisissa.

Maahanmuuttajien kohtaaminen niin työyhteisössä kuin asiakastyössäkin on erityisen tärkeä osaamisen kehittämisen aihealue. Kohtaamisosaamisen merkitys kasvaa entisestään maahanmuuttajataustaisen henkilöstön ja asiakkaiden yleistyessä. Keravan kaupungin henkilöstölle suunnataan tähän tarpeeseen vastaavaa koulutusta ja koulutuksella pyritään lisäämään henkilöstön tietoisuutta onnistuneen kotoutumisen merkityksestä sekä valmiuksia tukea maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden ja asiakkaiden kotoutumista.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Henkilökunnan kulttuuritietoisuuden kasvattaminen ja osaamisen vahvistaminen säännöllisillä monikulttuurisuuskoulutuksilla Henkilöstöllä on riittävä osaaminen monikulttuurisuusasioissa.	Vuosittaisen koulutussuunnitelman laatiminen. • Henkilöstön koulutussuunnitelmiin lisätään mukaan etnisiä suhteita ja monikulttuurisuutta ja kotoutumista käsittelevää aineistoa sekä tietoa, miten asioista selkeästi maahanmuuttajille informoidaan	Henkilöstöpalvelut Kaikki virastot
Luodaan toimintaedellytyksiä ja valmiuksia kohdata maahanmuuttajia erilaisissa palvelutilanteissa	• Kotouttamistyöhön liittyvän koulutuksen istuttaminen osaksi työntekijöiden perehdytystilaisuuksien kokonaisuutta • Esimiesten tehtävänä on ohjata henkilöstöä näihin koulutuksiin. Näin pystytään turvaamaan henkilöstön riittävä osaaminen monikulttuurisuusasioissa	Kaikki virastot

5.8 Tulkkauspalvelut

Viranomaisen on huolehdittava asian tulkitsemisesta tai kääntämisestä, jos maahanmuuttaja ei osaa kielilain (423/2003), sosiaalihuollon asiakaslain (812/2000) ja hallintolain (434/2003) mukaan viranomaisen käyttämää suomen tai ruotsin kieltä. Asia voidaan tulkita tai kääntää sellaiselle kielelle, jota maahanmuuttajan voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Maahanmuuttaja sekä virkailija tulevat ymmärretyksi ja saavat tarvitsemaansa tietoa tulkin välityksellä tai sellaisella kielellä, jota hän ymmärtää	<ul style="list-style-type: none"> Tulkkipalvelujen käyttöön liittyvän ohjeistuksen päivitys, asiointitulkkikeskuksen käyttö ja tulkkipalveluiden käytön koulutus Tulkkipalveluiden hallinta Usein käytettyjen esitteiden ja lomakkeiden yms. kääntäminen yleisimmille kielille 	Kaikki virastot Henkilöstöpalvelut / koulutusosio

5.9 Kotouttamispalveluiden kehittäminen ja kokonaiskoordinaation selkeyttäminen

Maahanmuuttajatyön seudullisen ja paikallisen tason kokonaiskoordinaatio vaatii selkiyttämistä. Tilastot näyttävät, että maahanmuuttajaväestö Keski-Uudenmaan alueella tulee tulevaisuudessa kasvamaan voimakkaasti. Kunnissa järjestettävä kotouttamispalvelujen kehittäminen vaatii uudenlaista vastuutahojen nimeämistä. Perinteisesti kotouttamispalvelut mielletään sosiaalipalvelujen tehtäväksi. Uusi kotouttamislaki kuitenkin painottaa, että maahanmuuttaja-asiat koskevat kunnissa kaikkia toimialoja ja monialainen yhteistyö maahanmuuttaja-asioissa on tärkeää. Asia koskee kaikkia maahanmuuttajia ja sisältää paljon esimerkiksi koulutautumisen, työllistymisen ja terveydenhuollon asioita. Tulevaisuudessa se on myös vanhuspalvelujen asia.

Maahanmuuttajien kotoutumisen tukeminen kuuluu osaksi kaikkia palveluja.

Kotoutumista tukevat palvelut suunnitellaan ja toteutetaan tarvetta vastaavasti. Suunnittelun pohjana on maahanmuuttajien Keravalle muuton ja palvelujen käytön seuranta. Kotouttamistyö pyritään suunnittelemaan mahdollisimman pitkälle osaksi peruspalveluja. Suunnittelun lisäksi asiakasseurantaa tarvitaan valtion korvausten hakemiseen. Kotouttamislain perusteella kunnalle korvataan pakolaisten kotoutumisen tukemisesta aiheutuneita kustannuksia. Lisäksi haettavana on muun lainsäädännön perusteella saatavia valtionosuuksia.

Kotoutumislain mukaisesti paikallisten viranomaisten on kehitettävä kotoutumista monialaisena yhteistyönä. Kunta ja TE-toimisto vastaavat yhdessä kotoutumista edistävästä ja tukevasta toimenpiteiden ja palvelujen järjestämisestä, niihin ohjaamisesta sekä seurannasta. Yhteistyöhön osallistuvat lisäksi oppilaitokset, seurakunnat, järjestöt, yhdistykset sekä poliisi. Kotouttamisohjelmaa käytetään kotouttamistyön ohjausvälineenä, jossa on määriteltynä ohjelmakaudelle

- Keravan kotouttamistyön linjaukset
- kotouttamistyön tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit, joiden avulla voidaan seurata ohjelman toteutumista

Keravalle perustetaan kaupunginjohtajan nimeämä **kotouttamistyöryhmä**, jonne kunkin hallintokunnan tulee esittää vastuuhenkilöt. Ryhmään kutsutaan mukaan maahanmuuttajien edustajia ja keskeisiä yhteistyökumppaneita. Kotouttamistyöryhmän tehtävänä on:

- seurata kotoutumisohjelman toteutumista ja palvelualueiden kotouttamistyön kehittymistä.

- vastata kotouttamisohjelman päivittämisestä: Kotouttamisohjelma päivitetään valtuustokausittain ja hyväksytään valtuustossa.

Ryhmä valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja sihteerin.

Työryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Seudullista maahanmuuttajatyötä kehitetään kuntaliitosselvitysten yhteydessä	<ul style="list-style-type: none"> • Monialaisen seudullisen kotouttamisneuvottelukunnan perustaminen 	Keski-Uudenmaan yhteistyö
Seurataan maahanmuuttajien määrää	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakasseuranta: tieto pohjana toiminnan ja palvelun kehittämiseksi 	Kaikki virastot
Kanta- ja uussuomalaisen vuorovaikutuksen edistäminen sekä omaehtoisen kotouttavan koulutuksen ja osallistavan toiminnan edistäminen sekä poikkialueellisen ja moniammatillisen yhteistyön edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Tarakka-verkosto kokoontuu kerran 2 kk:ssa. Koordinoi ja kehittää monikulttuurista toimintaa Keravalla. • On haettu ehkäisy- ja terveys- ja nuorisotyön -projektille 2014-2016. Koordinoi vapaa-aikavirasto 	Poikkialueellinen ja moniammatillinen Tarakka-verkosto / työryhmä, johon kuuluu Keravan Opisto, Topaasi, Keravan lukio ja aikuislukio, Keravan ev.lut. seurakunta ja Settlementi Louhela ry

6 Keravan kaupunki työnantajana

Keravan kaupungilla on noin 1800 voimassa olevaa palvelussuhdetta. Vakinaisia henkilöstöstä on lähes 80 %. Lisäksi kaupunki on paikallisesti sangen suuri välillinen työllistäjä ostopalvelujensa ansiosta (mm. lasten päivähoidon ja erilaiset hoivapalvelut).

Kaupungin henkilöstöstrategian mukaisena tahtotilana on, että Keravaa johdetaan laadukkaasti ja henkilöstöä arvostetaan. Kaupungin tavoitteena on olla:

- kilpailukykyinen ja vetovoimainen työnantaja, sekä
- hyvinvoiva ja osaamiseltaan monipuolinen työyhteisö.

Hyvällä työnantajamaailmalla on suuri merkitys kilpailtaessa vähenevästä työvoimasta muiden työnantajien kanssa. Työvoimavara näyttäytyy jo eräillä ammattialoilla työnhakijamäärissä. Tämä edellyttää työnantajalta valmiuksia toiminnallisiin muutoksiin ja erityisesti osaamiseen kehittämiseen.

Erilaisuus ja monikulttuurisuus ovat voimavara, joita kaupunki työnantajana arvostaa ja hyödyntää mm. täydentämällä suomalaista osaamista ulkomaalaistaustaisen työvoiman avulla. Maahanmuuttajien työllistymistä edistetään yksilöllisesti yhteistyössä työvoimahallinnon kanssa.

Yhdenvertaisuus

Kaupungin strategioiden sekä yhdenvertaisuus- ja työsopimuslain mukaisesti Kerava edistää kaikessa toiminnassaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä pyrkii suunnitelmallisesti poistamaan näiden toteutumista estäviä olosuhteita. Tämä tavoite koskee sekä palvelutuotantoa että työyhteisönä toimimista. Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu lisää

elämänlaatua ja työhyvinvointia, mikä vaikuttaa myönteisesti myös henkilöstön pysyvyyteen, työn tuloksellisuuteen ja palvelujen laatuun.

Kaupungille hyväksytty tasa-arvosuunnitelma on osa kaupungin henkilöstöstrategiaa. Tasa-arvosuunnitelmassa on yhdenvertaisuuslain mukaisesta suunnitteluelvoitteesta otettu huomioon työelämän tarpeista lähtevät yhdenvertaisuusnäkökohdat, jotka liittyvät työhön ottooperusteisiin, työoloihin ja työehtoihin, koulutukseen ja ammatilliseen ohjaukseen sekä uralla etenemiseen. Muu yhdenvertaisuussuunnittelu huomioidaan palvelutoimintaan liittyvissä suunnitelmissa.

Tasa-arvon, suvaitsevaisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen on jokaisen kaupungin organisaatiossa toimivan vastuulla.

Lähteet

Keravan kaupungin strategia 2020.

Kuuma-kuntien yhteinen kotouttamisohjelma 2013.

Maahanmuuttajana Järvenpäässä. Järvenpään kaupungin kotouttamisohjelma 2012 - 2013.

Valtion kotouttamisohjelma. Hallituksen painopisteet vuosille 2012 – 2015

Valtioneuvoston periaatepäätös Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategiasta. 2013.

Liite 1.

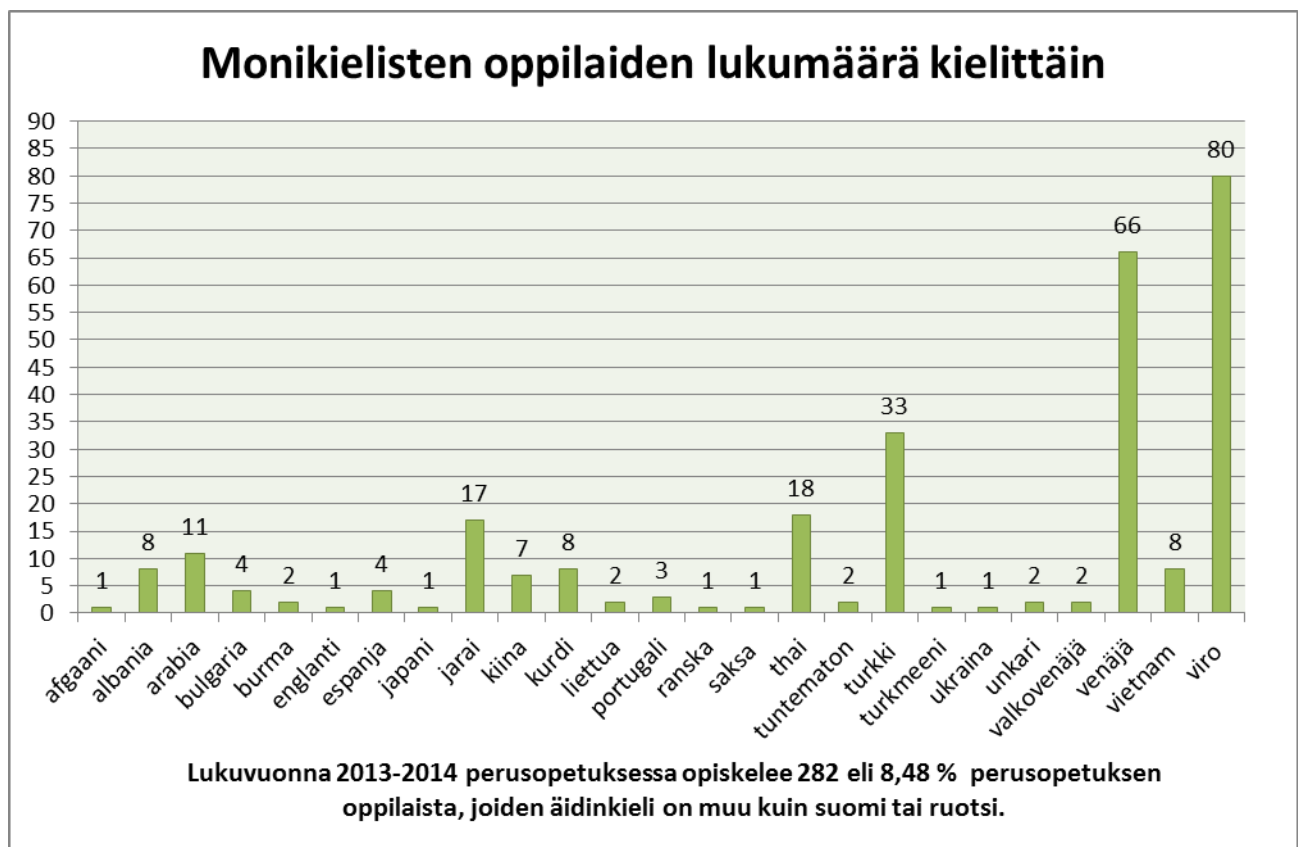
Valtionkorvaukset Keravan kaupungille vuonna 2012

Pakolaisten laskennalliset korvaukset (korvausten piirissä 31.12.2012 oli 25 henkilöä)	71 410,98 €
Pakolaisten erityiskustannuskorvaukset	10 746,62 €
Lastensuojelulakiin rinnastettava jälkihuoltokorvaus 21-ikävuoteen saakka	16 532,09 €
Toimeentulotuen korvaus	98 832,47 €
Tulkkipidustannusten korvaus	21 074,67 €
Paluumuuttajien korvaukset toimeentulotuesta (korvausten piirissä 31.12.2012 oli 13 henkilöä)	49 994,02 €
Paluumuuttajien erityiskustannusten korvaukset	63 393,66 €

Liite 2

Lukuvuosi 2013 - 2014: muiden kuin suomea ja ruotsia äidinkielenään puhuvien oppilaiden määrät

Perusopetuksessa opiskelee 282 oppilasta, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi. Tämä on 8,48 % koko perusopetuksen oppilasmäärästä.

Ryhmämuotoiseen suomi toisena kielenä -opetukseen osallistuu 222 oppilasta. Oman äidinkielen opetukseen osallistuu 136 oppilasta. Opetusta järjestetään tänä lukuvuonna arabian, venäjän, viron ja thai-kielissä.

Lukuvuosi 2013 -2014: muiden kuin suomea ja ruotsia äidinkielenään puhuvien lasten määrä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen lapsimäärästä 12% puhuu muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään.

viro	67
venäjä	34
arabia	16
englanti	12
turkki	8
albania	8
yarai	7
saksa	6
portugali	5
vietnam	5
espanja	4
kurdi	3
somali	3
indonesia	3
thai	3
kiina	2
kurmanci	2
pashto	2
ranska	2
japani	2
kamerunin englanti	2
latvia	1
hollanti	1
romania	1
farsi	1
tanska	1
Kaikki yhteensä	201

